

КИЇВСЬКИЙ ІНСТИТУТ БІЗНЕСУ ТА ТЕХНОЛОГІЙ

КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ

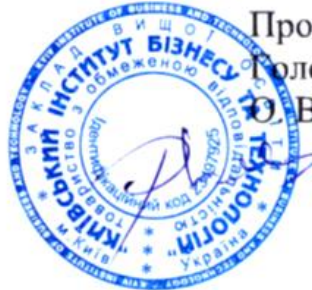
ЗАТВЕРДЖЕНО

Вчена рада

Протокол № 1 від 28.08.2025

Голова вченої ради

Ю. В. Яковлева

РЕАБІЛІТАЦІЙНА КОМУНІКАЦІЯ

ВИБІРКОВА ОСВІТНЯ КОМПОНЕНТА

СИЛАБУС

для підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти

за освітньою програмою «Реабілітаційна психологія»

О. С. Волярська, 2025 рік
voliarska@kibit.edu.ua

СХВАЛЕНО

Кафедра психології

Протокол № 1 від 28.08.25

Зав. каф. *Лановенко* Ю. І. Лановенко

Київ 2025

Силабус вибіркової освітньої компоненти РЕАБІЛІТАЦІЙНА КОМУНІКАЦІЯ для студентів освітньої програми «Реабілітаційна психологія» другого рівня вищої освіти за спеціальністю С4 «Психологія» галузі знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини».

Розробник: О. С. Волярська, доктор пед. наук, доцент, професор кафедри психології Київського інституту бізнесу та технологій

Силабус затверджений на засіданні кафедри психології
Протокол № 1 від «28» серпня 2025 року

Завідувач кафедри Ю. І. Лановенко

© О. С. Волярська, 2025 рік
© КІБІТ, 2025 рік

1. Анотація курсу

Місце «Реабілітаційна комунікація» в програмі навчання: дисципліна відноситься до вибіркової освітньої компоненти професійної підготовки.

Засоби оцінювання – проміжні тести, 1 наскрізний проект, та підсумковий екзамен, який здійснюється за заліковими білетами (тестовими завданнями).

Форма навчання	Семестр	Кредити ECTS	Години	Лекції	Практичні (семінарські) заняття	СРС	Екзамен
Денна	2	4	120	18	18	82	2
Заочна	2	4	120	6	4	108	2

Мова навчання: українська.

Передреквізити – Психологія масової поведінки, Перша психологічна допомога, Іноземна мова за професійним спрямуванням.

Постреквізити – Науково-дослідне стажування (Виробнича практика), Вікові аспекти в психореабілітаційній роботі, Психореабілітація дитячих травм.

2. Мета курсу

Предметом вивчення навчальної дисципліни є особливості психологічної та комунікативної взаємодії у процесі реабілітації осіб, які пережили травматичні події, мають фізичні чи психічні порушення, потребують соціальної адаптації та інтеграції. Програма охоплює вивчення механізмів міжособистісного спілкування в реабілітаційній сфері, методів комунікативного психологічного супроводу, особливостей психологічної роботи з різними категоріями клієнтів, а також міждисциплінарну взаємодію фахівців у процесі реабілітації.

Мета навчальної програми – це формування у студентів теоретичних знань і практичних навичок, необхідних для ефективної комунікації при здійсненні процесу реабілітаційної діяльності. Програма спрямована на розвиток здатності майбутніх психологів налагоджувати довірливий контакт із клієнтами, використовувати сучасні методи психологічного консультування, адаптувати комунікативні стратегії до особливих потреб клієнтів і сприяти їхній психологічній стійкості, соціальній адаптації та інтеграції.

Згідно з вимогами освітньої програми студенти повинні освоїти наступні **компетентності**:

ЗК 03. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 04. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 05. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК 06. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 07. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 08. Здатність розробляти та управляти проектами.

ЗК 09. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК 10. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

СК 04. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково-верифікованих методів та технік.

СК 06. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.

СК 07. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

СК 08. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

СК 09. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

СК 10. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях.

До програмних результатів навчання віднесено:

ПРН 01. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

ПРН 06. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.

ПРН 07. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.

ПРН 08. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.

ПРН 09. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

ПРН 12. Інтегрувати іноземну мову в створення новітніх моделей та алгоритмів, які можуть бути однозначно й аргументовано використані в теоретичній та практичній психології.

ПРН 16. Співпрацювати з фахівцями суміжних галузей (педагогами, соціальними працівниками, менеджерами, лікарями, реабілітологами) у процесі психологічного реабілітаційного супроводу клієнта.

Програма навчальної дисципліни складається з **2-х змістових модулів та 9-и тем.**

3. План лекційних та семінарських занять та завдання до СРС

Підручник цього курсу – Титаренко, Т. М. (2023). Соціально-психологічні технології відновлення особистості після травматичних подій. Київ : Центр учбової літератури, 218 с.

Змістовий модуль 1. Зміст комунікативної діяльності психолога в реабілітаційному процесі з дітьми і дорослими

Лекція 1. Реабілітаційна комунікація як навчальна дисципліна

1. Мета і завдання реабілітаційної комунікації.
2. Законодавче забезпечення процесу реабілітації.
3. Комунікація та її рівні.
4. Складові комунікативної компетентності психолога.

Семінарське заняття 1.

1. Основи реабілітаційної комунікації: поняття, принципи, напрями розвитку.
2. Психологічні аспекти комунікаційної реабілітації.
3. Врахування віку, психофізіологічного стану, рівня когнітивних здібностей клієнтів в роботі психолога.

СРС: Користуючись словниками (тлумачним, словником іншомовних слів та ін.) впишіть у глосарій тлумачення слів спілкування, комунікація, мовлення, мовець, адресант, адресат, джерело інформації.

Інформаційні ресурси:

1. Лінгвістичний портал з української мови. Режим доступу: www.mova.info.
2. Український правопис. Режим доступу: www.pravopys.net.
3. Словники он-лайн. Режим доступу: www.rozum.org.ua.
4. Словники України. Режим доступу: <http://lcorp.ulif.org.ua/dictua>.

Література:

1. Бралатан, В. П., Гуцаленко, Л. В., і Здирко, Н. Г. (2011). Професійна етика: Навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 252 с.
2. Губенко, І. Я. (2021). Основи загальної і медичної психології, психічного здоров'я та міжособового спілкування : підруч. для студентів мед. закл. фах. передвищ. та вищ. Освіти. Київ : Медицина, 310 с.
3. Засекіна, Л. В., і Пастрик, Т. В. (2018). Основи психології та міжособове спілкування. Київ : «Медицина», 108 с.
4. Мілютіна, К. Л., і Максимов, М. В. (2014). Психологія міжкультурної комунікації : навч. посіб. Київ : КНУ, 265 с.
5. Помогайбо, В. М., і Помогайбо, А. В. (2020). Використання прийомів позитивної психології у вивченні іноземної мови. *Естетика і етика педагогічної дії*, 21, 166–179. DOI: <https://doi.org/10.33989/2226-4051.2020.21.218115>.
6. Селіванова, О. О. (2018). Основи теорії мовної комунікації : [підручник]. Черкаси, 348 с.

Лекція 2. Професійне спілкування психолога

1. Професійне спілкування як об'єкт дослідження.

Семінарське заняття 2.

1. Поняття «професійне спілкування».

2. Функції спілкування у суспільстві.
3. Моделі комунікацій.
4. Комунікація як відтворення соціального порядку.
5. Культура професійного спілкування.
2. Види і рівні професійного спілкування психолога.
3. Форми прямого вербального спілкування психолога.
4. Поясніть на прикладі формулу культури професійного спілкування:

$$КПС = КП + КР + КК + КІ.$$
 Культура перцепції (КП), Культура рефлексії (КР), Культура комунікації (КК), Культура інтеракції (КІ).

СРС: наведіть і поясніть приклади:

А) індивідуального монологічного (передавання усної інформації без зворотного зв'язку) спілкування при взаємодії психолога з клієнтом;

Б) індивідуального діалогічного (відбувається між двома людьми й передбачає зворотний зв'язок між відправником і реципієнтом) спілкування при взаємодії психолога з клієнтом;

В) непрямого вербального спілкування при взаємодії психолога з клієнтом.

Література:

1. Бралатан, В. П., Гуцаленко, Л. В., і Здирко, Н. Г. (2011). Професійна етика: Навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 252 с.
2. Губенко, І. Я. (2021). Основи загальної і медичної психології, психічного здоров'я та міжособового спілкування : підруч. для студентів мед. закл. фах. передвищ. та вищ. Освіти. Київ : Медицина, 310 с.
3. Засєкіна, Л. В., і Пастрик, Т. В. (2018). Основи психології та міжособове спілкування. Київ : Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 108 с.
4. Мілютіна, К. Л., і Максимов, М. В. (2014). Психологія міжкультурної комунікації : навч. посіб. Київ : КНУ, 265 с.
5. Помогайбо, В. М., і Помогайбо, А. В. (2020). Використання прийомів позитивної психології у вивченні іноземної мови. *Естетика і етика педагогічної дії*, 21, 166–179. DOI: <https://doi.org/10.33989/2226-4051.2020.21.218115>.
6. Селіванова, О. О. (2018). Основи теорії мовної комунікації : [підручник]. Черкаси, 348 с.

Лекція 3. Зміст комунікацій в реабілітаційному процесі

1. Стратегії взаємодії учасників реабілітаційного процесу.
2. Рівні реабілітації.
3. Особливості стратегії консультативного процесу

Семінарське заняття 3.

1. Зміст і рівні реабілітаційного процесу.
2. Специфіка надання реабілітаційних заходів внутрішньо переміщеним особам.

4. Духовно-психологічна реабілітація.	3. Форми роботи груп психологічної підтримки.
5. Особливості реабілітаційної комунікації у пацієнтів після інсульту, з ДЦП, при аутизмі, після травм та операцій.	4. Особливості духовно-психологічної реабілітації.
	5. Обговорення й оцінювання презентацій студентів.

СРС: Розробити презентацію доповіді на пропоновані теми. Перш ніж готувати слайди (кількість 8-10) презентації, необхідно обміркувати її змістовне наповнення. Темы для презентацій:

1. Роль духовних цінностей у процесі психологічної реабілітації людини
2. Вплив релігійних практик на психоемоційний стан та подолання кризових ситуацій..
3. Методи духовно-психологічної підтримки у роботі з травмованими особами.
4. Духовне зцілення як компонент комплексної реабілітації після стресу та травми.
5. Медитація, молитва та арт-терапія у системі духовно-психологічної реабілітації.

Література:

1. Гридковець, Л. М. (2015). Реабілітаційна психологія: навчальний посібник. Київ: КІБіТ, 42 с.
2. Гридковець, Л. М. (2018). Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. Навчальний посібник. Київ, Т.3, 236 с.
3. Губенко, І. Я. (2021). Основи загальної і медичної психології, психічного здоров'я та міжособового спілкування : підруч. для студентів мед. закл. фах. передвищ. та вищ. Освіти. Київ : Медицина, 310 с.
4. Єщенко, Т. А. (2019). Теорія і практика професійної комунікації : [методичні матеріали до лекційних, практичних занять та самостійної роботи з елективного курсу для студентів денної форми навчання другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 226 «Фармація»]. Львів : Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, 65 с.
5. Корольчук, М. С., і Крайнюк, В. М. (2015). Соціально-психологічне забезпечення діяльності в звичайних та екстремальних умовах. К.: Ніка-Центр, 580 с.
6. Мілютіна, К. Л., і Максимов, М. В. (2014). Психологія міжкультурної комунікації : навч. посіб. Київ : КНУ, 265 с.

Лекція 4. Зміст комунікативної діяльності психолога з дітьми і дорослими в реабілітаційному процесі

Семінарське заняття 4.

1. Характеристика категорій дорослого населення, які потребують реабілітаційної комунікації.

1. Особливості застосовування арт-терапії в реабілітаційній комунікації
2. Музична терапія в реабілітаційній комунікації.
3. Сімейні консультації в реабілітаційній комунікації.
4. Складності комунікацій у роботі з людьми похилого віку.
2. Значення музичної терапії в реабілітаційній комунікації з дітьми і дорослими.
3. Реабілітаційні заходи з особами з порушеннями комунікативної сфери.
4. Особливості реабілітації за допомогою онлайн-платформ для віддаленої роботи психолога.
5. Спілкування психолога з членами родини в реабілітаційному процесі з дитиною-аутистом.

СРС: Навести й описати приклади:

1. Індивідуальні зустрічі з психологом для зниження тривожності.
2. Робота психолога із сім'єю для створення комфортного комунікативного середовища.

Література.

1. Губенко, І. Я. (2021). Основи загальної і медичної психології, психічного здоров'я та міжособового спілкування : підруч. для студентів мед. закл. фах. передвищ. та вищ. Освіти. Київ : Медицина, 310 с.
2. Корольчук, М. С., і Крайнюк, В. М. (2015). Соціально-психологічне забезпечення діяльності в звичайних та екстремальних умовах. К.: Ніка-Центр, 580 с. Каплінський В. В. Методика викладання у вищій школі. Київ : КНТ, 2017. 225 с.
3. Ревука, Т., і Крайніков, Е. (2013). Особливості ресоціалізації та реадaptaції осіб, хворих на психічні розлади. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка Психологія. Педагогіка. Соціальна робота. 1 (7), 51–54.
4. Matulchuk, Ju. (2022). Розуміння категорії здоров'я, здоров'язбережувальної компетентності та медико-санітарної освіти дорослих у німецькомовних країнах. Естетика і етика педагогічної дії, 25, 50–61. DOI: <https://doi.org/10.33989/2226-4051.2022.25.256649>

Лекція 5. Методи і техніки реабілітаційної комунікації

1. Методи подолання тривожності в процесі реабілітаційної комунікації.
2. Техніки комунікації психолога з людьми, які перенесли інсульт.
3. Методи реабілітаційної комунікації, що застосовують при афазії.

Семінарське заняття 5.

1. Методи і техніки комунікацій в реабілітаційному процесі з тривожними особами.
2. Методи і техніки комунікацій в реабілітаційному процесі з особами, що мають когнітивні порушення.

5. Методи комунікації з особами, що мають когнітивні порушення.
6. Комунікаційні техніки, що використовують для осіб із синдромом Дауна.
7. Особливості комунікації психолога з людьми з глухотою.
3. Специфіка комунікації психолога з особами, що перенесли інсульт.
4. Засоби комунікаційної підтримки осіб із порушеннями мовлення.
5. Методи і техніки комунікацій у процесі реабілітації людей із ДЦП.

СРС: у межах підготовки семінарських (практичних) занять до кожної теми і передбачає підготовку презентації та написання реферату (обсягом 6-7 сторінок (у вордовському файлі); структура – титульний аркуш (1 сторінка), вступ (1 сторінка), основна частина (2-3 сторінки), висновок (1 сторінка), список використаних джерел (1 сторінка).

Реферативна доповідь (за вибором студентів):

1. Основи реабілітаційної комунікації: поняття, принципи, напрями розвитку.
2. Роль комунікації у процесі соціальної адаптації осіб з порушеннями мовлення.
3. Логопедична корекція у системі реабілітаційної комунікації: методи та підходи.
4. Психологічні аспекти комунікаційної реабілітації: мотивація, стрес, емоційна підтримка.
5. Вплив неврологічних розладів на комунікативні здібності людини: шляхи корекції.
6. Методи реабілітації мовлення після інсульту та черепно-мозкових травм.

Література:

1. Гридковець, Л. М. (2015). Реабілітаційна психологія: навчальний посібник. Київ: КІБіТ, 42 с.
2. Гридковець, Л. М. (2018). Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. Навчальний посібник. Київ, Т.3, 236 с.
3. Губенко, І. Я. (2021). Основи загальної і медичної психології, психічного здоров'я та міжособового спілкування : підруч. для студентів мед. закл. фах. передвищ. та вищ. Освіти. Київ : Медицина, 310 с.
4. Селіванова, О. О. (2018). Основи теорії мовної комунікації : [підручник]. Черкаси, 348 с.
5. Товканець, Г., і Маргитич А. (2021). Етичні засади розвитку організаційної культури сучасного коледжу. Естетика і етика педагогічної дії, 23, 91–99. DOI: <https://doi.org/10.33989/2226-4051.2021.23.238258>
6. Matulchuk, Ju. (2022). Розуміння категорії здоров'я, здоров'язбережувальної компетентності та медико-санітарної освіти дорослих у німецькомовних країнах. Естетика і етика педагогічної дії, 25, 50–61. DOI: <https://doi.org/10.33989/2226-4051.2022.25.256649>

Лекція 6. Реабілітація та комунікативна взаємодія психолога з особами, що побували в екстремальних ситуаціях

1. Афективні розлади. Суїцидальність.
2. Комунікація з особою в кризовому стані.
3. Освіта, профілактика, раннє розпізнавання.
4. Депресивні синдроми. Депресивні захворювання.
5. Перша допомога при психіатричних, невідкладних випадках.

Семінарське заняття 6.

1. Специфіка організації скринінгу для всіх, хто пережив травмівну подію.
2. Особливості посткризової психологічної діагностики дітей.
3. Принципи відновлювального навчання.
4. Особливості психоедукації дітей і дорослих.

СРС: Підготувати виконання завдань:

1. Що таке скринінгове дослідження? Перелічіть та схарактеризуйте методики, які можуть бути застосовані в психодіагностиці осіб, що пережили травмівну подію.
2. Провести психоедукаційне консультування персоналу закладів охорони здоров'я або закладів освіти.

Література:

1. Гридковець, Л. М. (2015). Реабілітаційна психологія: навчальний посібник. Київ: КІБіТ, 42 с.
2. Гридковець, Л. М. (2018). Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. Навчальний посібник. Київ, Т.3, 236 с.
3. Губенко, І. Я. (2021). Основи загальної і медичної психології, психічного здоров'я та міжособового спілкування : підруч. для студентів мед. закл. фах. передвищ. та вищ. Освіти. Київ : Медицина, 310 с.
4. Титаренко, Т. М. (2023). Соціально-психологічні технології відновлення особистості після травматичних подій. Київ: Центр учбової літератури, 218 с.
5. Хвисюк, М. І., Хвисюк, О. М., і Марченко, В. Г. (2016). Теорія і практика медичної реабілітації. Харків: Майдан, 360 с.
6. Помогайбо, В. М., і Помогайбо, А. В. (2020). Використання прийомів позитивної психології у вивченні іноземної мови. *Естетика і етика педагогічної дії*, 21, 166–179. DOI: <https://doi.org/10.33989/2226-4051.2020.21.218115>.

Змістовий модуль 2. Ефективність застосування форм, методів та інновацій у реабілітаційній комунікації.

Лекція 7. Ефективність індивідуального плану реабілітаційної комунікації

Семінарське заняття 7

1. Розробка стратегії комунікаційної реабілітації (методи, інструменти, ресурси).

1. Поняття про індивідуальний план реабілітаційної комунікації (ІПРК).
2. Індивідуальний підхід у реабілітації.
3. Основні етапи створення ІПРК.
4. Ключові критерії ефективності ІПРК.
5. Чинники ефективності ІПРК.
2. Застосування ІПРК та моніторинг прогресу реабілітаційної діяльності психолога з клієнтом.
3. Методи оцінювання ІПРК.
4. Розбір реальних випадків застосування ІПРК.
6. Аналіз помилок у плануванні та виконанні реабілітаційних програм.
7. Обговорення можливих шляхів покращення ефективності ІПРК.

СРС: письмове виконання завдань.

1. Підготуйте індивідуальний план реабілітаційної комунікації для пацієнта після інсульту з афазією. Вікові, психофізіологічні і когнітивні особливості пацієнта на Ваш вибір.
2. Проаналізуйте практичний кейс щодо відновлення функціонального мовлення для самостійного спілкування та соціальної адаптації в учасників бойових дій. Оцініть його ефективність.

Література:

1. Герасименко, Л. О., Скрипніков, А.М., і Ісаков, Р. І. (2021). Психогенні психічні розлади: навчально-методичний посібник. Київ : Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 208 с.
2. Губенко, І. Я. (2021). Основи загальної і медичної психології, психічного здоров'я та міжособового спілкування : підруч. для студентів мед. закл. фах. передвищ. та вищ. Освіти. Київ : Медицина, 310 с.
3. Засекіна, Л. В., і Пастрик, Т. В. (2018). Основи психології та міжособове спілкування. Київ : Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 108 с.
4. Петков, С. В. (2022). Реабілітація військовослужбовців в Україні. Загальні проблеми та особливості організації під час воєнного стану. К.: Центр учбової літератури, 406 с.
5. Романовська, Л. І., Джигун, Л. М., і Синюк, Н. В. (2009). Теорія та практика реабілітаційної роботи: навч. посібник. Хмельницький: ХНУ, 222 с.
6. Титаренко, Т. М. (2023). Соціально-психологічні технології відновлення особистості після травматичних подій. Київ: Центр учбової літератури, 218с.

Лекція 8. Професійне вигорання у фахівців з реабілітаційної комунікації

1. Професійне вигорання, його визначення за класифікацією ВООЗ та ICD-11.

Семінарське заняття 8.

1. Зміст і наслідки професійного вигорання у фахівців з реабілітаційної комунікації.
2. Методи психологічного відновлення: медитація, спорт, хобі.

2. Причини професійного вигорання.
 3. Симптоми та стадії професійного вигорання.
 4. Зниження якості реабілітаційних послуг.
 5. Стратегії профілактики та подолання вигорання.
 3. Підвищення стресостійкості через психотерапію, саморефлексію.
 4. Впровадження програм підтримки працівників (коучинг, супервізія).
 6. Оптимізація робочих процесів та навантаження.
 7. Покращення комунікації в колективі, створення безпечного середовища.
- Дискусія: які заходи можуть бути ефективними в реабілітаційній сфері?

СРС: письмове виконання завдань.

1. Опишіть зміст визначень в словниково-довідковій літературі поняття «професійне вигорання».
2. Підготуйте запитання до дискусії на тему «Чому фахівці з реабілітаційної комунікації особливо вразливі до вигорання?».

Література:

1. Гридковець, Л. М. (2018). Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. Навчальний посібник. Київ, Т.3, 236 с.
2. Єщенко, Т. А. (2019). Теорія і практика професійної комунікації : [методичні матеріали до лекційних, практичних занять та самостійної роботи з елективного курсу для студентів денної форми навчання другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 226 «Фармація»]. Львів : Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, 65 с.
3. Корольчук, М. С., і Крайнюк, В. М. (2015). Соціально-психологічне забезпечення діяльності в звичайних та екстремальних умовах. К.: Ніка-Центр, 580 с.
4. Псатій, А. В. (2023). Стресостійкість. Київ: Шкільний світ, 103 с.
5. Remus, Ilies, Huirong, Ju, Yukun, Liu, & Zen, Goh. (2020). Emotional resources link work demands and experiences to family functioning and employee well-being: The Emotional Resources Possession Scale (ERPS). *Article in European Journal of and Organizational Psychology-January*. URL: <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/1359432X.2020.1718655>

Лекція 9. Інновації та перспективи реабілітаційної комунікації

1. Інноваційні напрями удосконалення комунікацій психологів в реабілітаційному процесі.
2. Цифрові технології, телемедицина і штучний

Семінарське заняття 9.

1. Переваги та виклики використання цифрових технологій у реабілітаційній комунікації.
2. Вплив мультидисциплінарного підходу на ефективність реабілітаційної роботи психолога.
3. Етичні аспекти у реабілітаційній комунікації.

- інтелект як новітні засоби професійних комунікацій в сфері психології.
3. Перспективи розвитку альтернативних та допоміжних комунікаційних засобів у реабілітації людей з порушеннями мовлення.
 4. Етичні питання застосування інноваційних технологій в реабілітаційній комунікації.
 6. Вплив комунікації на якість життя людей з порушеннями мовлення та слуху в реабілітаційному процесі.
 7. Ризики залежності від технологічних засобів у реабілітаційному процесі.
 8. Зміни в суспільних уявленнях про людей з інвалідністю.
 9. Сучасні напрями досліджень у сфері реабілітаційної комунікації.

СРС: Письмове виконання завдань.

1. Написати есе на тему «Як технології штучного інтелекту та нейромережі можуть впливати на розвиток реабілітаційної комунікації». (1 сторінка тексту).
2. Зробити порівняльний аналіз українських та європейських практик в реабілітаційній комунікації. Заповнити таблицю за обраними Вами критеріями порівняння.

Література:

1. Петков, С. В. (2022). Реабілітація військовослужбовців в Україні. Загальні проблеми та особливості організації під час воєнного стану. К.: Центр учбової літератури, 406 с.
2. Помогайбо, В. М., і Помогайбо, А. В. (2020). Використання прийомів позитивної психології у вивченні іноземної мови. *Естетика і етика педагогічної дії*, 21, 166–179. DOI: <https://doi.org/10.33989/2226-4051.2020.21.218115>.
3. Псатій, А. В. (2023). Стресостійкість. Київ: Шкільний світ, 103 с.
4. Романовська, Л. І., Джигун, Л. М., і Синюк, Н. В. (2009). Теорія та практика реабілітаційної роботи: навч. посібник. Хмельницький: ХНУ, 222 с.
5. Титаренко, Т. М. (2023). Соціально-психологічні технології відновлення особистості після травматичних подій. Київ: Центр учбової літератури, 218 с.
8. Хвисюк, М. І., Хвисюк, О. М., і Марченко, В. Г. (2016). Теорія і практика медичної реабілітації. Харків: Майдан, 360 с.

План занять та СРС для заочної форми

Лекція 1. Реабілітаційна комунікація як навчальна дисципліна

5. Мета і завдання реабілітаційної комунікації.

Семінарське заняття 1.

1. Основи поняття реабілітаційної комунікації.
2. Психологічні аспекти комунікаційної реабілітації.

6. Законодавче забезпечення процесу реабілітації.
7. Комунікація та її рівні.
8. Складові комунікативної компетентності психолога.	3. Врахування віку, психофізіологічного стану, рівня когнітивних здібностей клієнтів в роботі психолога.

СРС 1.: Користуючись словниками (тлумачним, словником іншомовних слів та ін.) впишіть у глосарій тлумачення слів спілкування, комунікація, мовлення, мовець, адресант, адресат, джерело інформації.

Інформаційні ресурси:

1. Лінгвістичний портал з української мови. Режим доступу: www.mova.info.
2. Український правопис. Режим доступу: www.pravopys.net.
3. Словники он-лайн. Режим доступу: www.rozum.org.ua.
4. Словники України. Режим доступу: <http://lcorp.ulif.org.ua/dictua>.

Література:

7. Бралатан, В. П., Гуцаленко, Л. В., і Здирко, Н. Г. (2011). Професійна етика: Навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 252 с.
8. Губенко, І. Я. (2021). Основи загальної і медичної психології, психічного здоров'я та міжособового спілкування : підруч. для студентів мед. закл. фах. передвищ. та вищ. Освіти. Київ : Медицина, 310 с.
9. Засєкіна, Л. В., і Пастрик, Т. В. (2018). Основи психології та міжособове спілкування. Київ : Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 108 с.
10. Мілютіна, К. Л., і Максимов, М. В. (2014). Психологія міжкультурної комунікації : навч. посіб. Київ : КНУ, 265 с.
11. Помогайбо, В. М., і Помогайбо, А. В. (2020). Використання прийомів позитивної психології у вивченні іноземної мови. *Естетика і етика педагогічної дії*, 21, 166–179. DOI: <https://doi.org/10.33989/2226-4051.2020.21.218115>.
12. Селіванова, О. О. (2018). Основи теорії мовної комунікації : [підручник]. Черкаси, 348 с.

Лекція 2. Зміст комунікацій в реабілітаційному процесі

1. Стратегії взаємодії учасників реабілітаційного процесу.
2. Рівні реабілітації.
3. Особливості стратегії консультативного процесу
4. Духовно-психологічна реабілітація.
5. Особливості реабілітаційної комунікації у пацієнтів після

СРС 2.:

Розробити презентацію доповіді на пропоновані теми. Перш ніж готувати слайди (кількість 8-10) презентації, необхідно обміркувати її змістовне наповнення. Темі для презентацій:

1. Роль духовних цінностей у процесі психологічної реабілітації людини

інсульту, з ДЦП, при аутизмі, після травм та операцій.

2. Вплив релігійних практик на психоемоційний стан та подолання кризових ситуацій..
3. Методи духовно-психологічної підтримки у роботі з травмованими особами.
4. Духовне зцілення як компонент комплексної реабілітації після стресу та травми.
5. Медитація, молитва та арт-терапія у системі духовно-психологічної реабілітації.

Література:

7. Гридковець, Л. М. (2015). Реабілітаційна психологія: навчальний посібник. Київ: КІБіТ, 42 с.
8. Гридковець, Л. М. (2018). Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. Навчальний посібник. Київ, Т.3, 236 с.
9. Губенко, І. Я. (2021). Основи загальної і медичної психології, психічного здоров'я та міжособового спілкування : підруч. для студентів мед. закл. фах. передвищ. та вищ. Освіти. Київ : Медицина, 310 с.
10. Єщенко, Т. А. (2019). Теорія і практика професійної комунікації : [методичні матеріали до лекційних, практичних занять та самостійної роботи з елективного курсу для студентів денної форми навчання другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 226 «Фармація»]. Львів : Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, 65 с.
11. Корольчук, М. С., і Крайнюк, В. М. (2015). Соціально-психологічне забезпечення діяльності в звичайних та екстремальних умовах. К.: Ніка-Центр, 580 с.
12. Мілютіна, К. Л., і Максимов, М. В. (2014). Психологія міжкультурної комунікації : навч. посіб. Київ : КНУ, 265 с.

Лекція 3. Ефективність індивідуального плану реабілітаційної комунікації

1. Поняття про індивідуальний план реабілітаційної комунікації (ІПРК).
2. Індивідуальний підхід у реабілітації.
3. Основні етапи створення ІПРК.
4. Ключові критерії ефективності ІПРК.
5. Чинники ефективності ІПРК.

Семінарське заняття 2.

1. Розробка стратегії комунікаційної реабілітації (методи, інструменти, ресурси).
2. Застосування ІПРК та моніторинг прогресу реабілітаційної діяльності психолога з клієнтом.
3. Методи оцінювання ІПРК.
4. Аналіз помилок у плануванні та виконанні реабілітаційних програм.

СРС 3. Письмове виконання завдань.

1. Підготуйте індивідуальний план реабілітаційної комунікації для пацієнта після інсульту з афазією. Вікові, психофізіологічні і когнітивні особливості пацієнта на Ваш вибір.
2. Проаналізуйте практичний кейс щодо відновлення функціонального мовлення для самостійного спілкування та соціальної адаптації в учасників бойових дій. Оцініть його ефективність.

Література:

1. Герасименко, Л. О., Скрипніков, А.М., і Ісаков, Р. І. (2021). Психогенні психічні розлади: навчально-методичний посібник. Київ : Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 208 с.
2. Губенко, І. Я. (2021). Основи загальної і медичної психології, психічного здоров'я та міжособового спілкування : підруч. для студентів мед. закл. фах. передвищ. та вищ. Освіти. Київ : Медицина, 310 с.
3. Засєкіна, Л. В., і Пастрик, Т. В. (2018). Основи психології та міжособове спілкування. Київ : Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 108 с.
4. Петков, С. В. (2022). Реабілітація військовослужбовців в Україні. Загальні проблеми та особливості організації під час воєнного стану. К.: Центр учбової літератури, 406 с.
5. Романовська, Л. І., Джигун, Л. М., і Синюк, Н. В. (2009). Теорія та практика реабілітаційної роботи: навч. посібник. Хмельницький: ХНУ, 222 с.
6. Титаренко, Т. М. (2023). Соціально-психологічні технології відновлення особистості після травматичних подій. Київ: Центр учбової літератури, 218с.

4. Засоби діагностики результатів навчання

Перелік питань для підсумкового контролю:

1. Загальні поняття реабілітаційної комунікації.
2. Основні цілі реабілітаційної комунікації.
3. Основні принципи реабілітаційної комунікації.
4. Роль міждисциплінарного підходу у реабілітаційній комунікації.
5. Які етичні аспекти потрібно враховувати в реабілітаційній комунікації.
6. Вплив культури і соціального середовища на реабілітаційну комунікацію.
7. Основні бар'єри у реабілітаційній комунікації.
8. Значення емоційного інтелекту у реабілітаційній комунікації.
9. Оцінка ефективності реабілітаційної комунікації.
10. Особливості застосування альтернативної і допоміжної комунікації.
11. Характеристика вербальних методів, що використовують у реабілітаційній комунікації.
12. Особливості застосовування арт-терапії в реабілітаційній комунікації.

13. Характеристика невербальних засобів комунікації, що застосовують у реабілітації.
14. Особливості використання тактильної комунікації у реабілітаційному процесі.
15. Значення музичної терапії в реабілітаційній комунікації.
16. Які технології допомагають людям з порушеннями комунікації?
17. Особливості реабілітації за допомогою цифрових технологій.
18. Характеристика категорій дорослого населення, які потребують реабілітаційної комунікації?
19. Форми і методи адаптації комунікації в реабілітаційному процесі для людей з вадами слуху.
20. Засоби комунікаційної підтримки осіб із порушеннями мовлення.
21. Характеристика комунікацій в процесі реабілітації людей із ДЦП.
22. Особливості комунікації з людьми з аутизмом.
23. Особливості комунікації психолога з людьми, які перенесли інсульт.
24. Методи реабілітаційної комунікації, що застосовують при афазії.
25. Характеристика комунікації з людьми, які мають когнітивні порушення.
26. Комунікаційні техніки, що використовують для осіб із синдромом Дауна.
27. Особливості комунікації психолога з людьми з глухотою.
28. Як адаптувати реабілітаційну комунікацію для осіб з дислексією?
29. Особливості комунікації з людьми, які мають порушення психічного здоров'я.
30. Методи і техніки реабілітаційної комунікації.
31. Вплив психоемоційного стану людини на процес реабілітаційної комунікації.
32. Техніки психологічної підтримки, що використовують у реабілітаційній комунікації?
33. Методи подолання тривожності в процесі реабілітаційної комунікації.
34. Роль мотивації в процесі реабілітаційної комунікації.
35. Особливості емоційної взаємодії у реабілітаційній комунікації.
36. Розвиток емпатії у фахівців, що працюють у сфері реабілітаційної комунікації.
37. Методи профілактики професійного вигорання у фахівців з реабілітаційної комунікації.
38. Як навчати близьких людей ефективної реабілітаційної комунікації?
39. Роль самооцінки особистості в процесі реабілітаційної комунікації.
40. Як створювати комфортне комунікаційне середовище для реабілітації?
41. Як організувати ефективне комунікаційне середовище для реабілітації?
42. Які помилки найчастіше допускають у процесі реабілітаційної комунікації?
43. Форми і методи реабілітаційної комунікації в інклюзивному середовищі.
44. Особливості комунікації з дітьми, які потребують реабілітації.
45. Як побудувати ефективний діалог з дорослими пацієнтами?
46. Як забезпечити комунікаційну реабілітацію у закладах освіти?
47. Роль сімейних консультацій у реабілітаційній комунікації.
48. Як взаємодіяти з медичним персоналом для ефективної комунікаційної реабілітації?

- 49.Оцінка ефективності індивідуального плану реабілітаційної комунікації.
- 50.Які складнощі можуть виникати у роботі з людьми похилого віку?
- 51.Які сучасні технології використовуються в реабілітаційній комунікації?
- 52.Як штучний інтелект може допомогти у реабілітаційній комунікації?
- 53.Які перспективи розвитку альтернативної і допоміжної комунікації?
- 54.Як застосовується віртуальна реальність у реабілітаційній комунікації?
- 55.Значення телемедицини в сфері реабілітаційної комунікації.
- 56.Як розвивається нейротехнологія у сфері реабілітації комунікації?
- 57.Які світові тенденції у сфері комунікаційної реабілітації?
- 58.Як інтеграція мультидисциплінарних підходів впливає на реабілітаційну комунікацію?
- 59.Які організації займаються розвитком реабілітаційної комунікації в Україні?
- 60.Як розвивати систему підготовки фахівців у сфері реабілітаційної комунікації?

5. Оцінювання

Загальна система оцінювання дисципліни: активна участь в роботі, поточне та підсумкове засвоєння теоретичного матеріалу, вага оцінки розподілена по темам, тестовий контроль.

Форма контролю: залік.

Правила набору балів – протягом курсу студент може набрати 100 балів. Автомат за підсумковий контроль зараховується при наборі студентом не менше 60 балів (це відповідає «задовільній» оцінці та оцінці «Е» за системою ECTS). До 60 балів студент обов'язково здає залік, який проводиться у тестовій формі (список запитань пропоновано). Якщо студент набрав більше 60 балів, він іде на іспит за бажанням. По кожній темі можна набрати наступну максимальну кількість балів:

Теми	Максимальна оцінка на практичному занятті для денної форми	Максимальна оцінка за СРС для денної форми навчання	Максимальна оцінка на практичному занятті для заочної форми навчання	Максимальна оцінка за СРС для заочної форми навчання
1	3	4	10	14
2	3	4		
3	2	4		
4	2	4		
5	2	4	10	12
6	2	5		
7	2	5		14
8	2	5		
9	2	5		
Підсумок	20	40	20	40
Залік	40		40	

Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
82-89	добре	B	вище середнього рівня
75-81		C	загалом хороша робота
67-74		D	Непогано
60-66	задовільно	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
0-59	незадовільно	FX	необхідне перескладання

Підсумкова семестрова оцінка у випадку складання заліку визначається як сума поточної семестрової та залікової оцінок у балах. Зазначена оцінка заноситься до екзаменаційної відомості та індивідуального навчального плану (залікової книжки) здобувача освіти.

Повторне складання екзаменів, заліків допускається не більше як два рази з кожного освітнього компонента (дисципліни): один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

6. Політика курсу

1. Політика викладача щодо здобувача освіти полягає в послідовному та цілеспрямованому здійсненні освітнього процесу на засадах прозорості, доступності, наукової обґрунтованості, методичної доцільності та відповідальності учасників освітнього процесу.
2. Вивчення дисципліни передбачає постійну роботу здобувачів освіти на кожному занятті. Середовище під час проведення лекційних та практичних робіт є творчим, дружнім, відкритим для конструктивної критики та дискусії. Здобувачі освіти повинні здійснювати попередню підготовку до лекційних та практичних занять згідно з переліком рекомендованих джерел.
3. Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізень на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання.
4. Робота, як індивідуальна, так і у групі, повинна бути здана у вказаний час: на відповідному семінарському занятті чи у зазначений термін на електронну пошту. В разі несвоєчасного виконання завдання на автора (групу авторів) буде накладено штраф балів. У разі систематичного (більше 3 разів) спізнання, бали за виконану роботу нараховуватися не будуть.

5. Робота, виконана студентом буде перевірятися на плагіат, який є злочином не лише в науковій, а й правовій сфері. Есе та інші роботи, що містять більше 30% тексту запозичень оцінюватись не будуть. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.
6. Під час дискусії та під час представлення групових робіт участь у ній обов'язкова для всіх членів групи. Необхідно вміти не лише виконати поставлене завдання, а й обґрунтувати його, пояснити особливості та висновки. Окрім того, участь у дискусії беруть як викладач, так і інші студенти академічної групи.
7. Самостійна домашня робота є обов'язковою для студентів індивідуальної форми навчання. Студенти, які навчаються на стаціонарі, виконують її в об'ємі необхідному для набрання достатньої кількості балів.
8. В умовах онлайн-навчання спілкування викладачів зі студентами можна здійснювати за допомогою дистанційних технологій (мережі Інтернет, електронної пошти).
9. Консультативну допомогу здобувачі вищої освіти можуть отримати у науково-педагогічних працівників кафедри психології, який безпосередньо проводить заняття, або звернувшись з письмовим запитом на електронну пошту за адресою dekanat@kibit.edu.ua

ГУГЛ-КЛАС

<https://classroom.google.com/c/NzE0MTY4NzQwMjQw?cjc=hiqyqc2>